

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง
เชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23
- 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง
เชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ระยะ โดยที่ระยะที่ 1 พัฒนารูปแบบ
เชิงสมมติฐาน จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์
ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบแบบความสอดคล้องระหว่าง
รูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ระยะที่ 1 ดำเนินการโดยศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของ
โรงเรียนโดยค้นคว้าจากเอกสาร บทความ รวมทั้งงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ
แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย จากนั้นพัฒนารูปแบบเชิงสมมติฐาน
ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบเชิงสมมติฐาน
กับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 45 แห่ง
ในปีการศึกษา 2560 ซึ่งมีบุคลากรทั้งหมด 2,208 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 124 คน และ
ครู 2,084 คน ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้สถานภาพเป็นชั้น

ผู้บริหารโรงเรียนโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยใช้ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 จำนวน 124 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ครูคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของประชากร โดยการเทียบบัญชีรายชื่อครู เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 สอบถามระดับการรับรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตอนที่ 3 สอบถามระดับการรับรู้เกี่ยวกับการมีประสิทธิผลของโรงเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ระหว่าง 0.20 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.79 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้โปรแกรม LISREL 8.52 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแบบสอบถามความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอก และตัวแปรแฝงภายใน ดังนี้

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วย 1) การมีความยืดหยุ่น และปรับตัว สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ ความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ การเปิดกว้างรับความคิดเห็นใหม่ๆ อย่างอิสระ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วย ประกอบด้วย 1) การมีวิสัยทัศน์ สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์

การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การเป็นแบบอย่างที่ดี การประเมินวิสัยทัศน์ 2) การมีความคิดริเริ่ม
สร้างสรรค์ สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ ความคิดริเริ่ม ความคล่อง
ในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด ความละเอียดลออในการคิด 3) ประสิทธิภาพของ
โรงเรียน สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และ
พัฒนาโรงเรียน ความพึงพอใจในงานบุคลากร

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความตรง
เชิงโครงสร้างของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงทั้ง 4 รูปแบบ ตามองค์ประกอบของ
ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน 3 รูปแบบ และ
การมีประสิทธิผลของโรงเรียน 1 รูปแบบ โดยใช้โปรแกรมลิสเรล 8.52 ผลการวิเคราะห์
องค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการวัดแต่ละรูปแบบ พบว่า รูปแบบเชิงทฤษฎีทั้งหมด
มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า รูปแบบมีความตรง
เชิงโครงสร้างมีความถูกต้องเหมาะสม และครอบคลุมในเชิงทฤษฎี มีรายละเอียด ดังนี้

รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว พบว่า
รูปแบบการวัดความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค - สแควร์ = 0.03
ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 1 ค่าความน่าจะเป็น (P) = .85 ค่าดัชนี GFI = 1.00 ค่าดัชนี
AGFA = 1.00 ค่า RMSEA = 0.00 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมี
ค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ พบว่ารูปแบบการวัดความ
สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค - สแควร์ = 0.10 ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 2
ค่าความน่าจะเป็น (P) = .95 ค่าดัชนี GFI = 1.00 ค่าดัชนี AGFA = 1.00 ค่า RMSEA =
0.00 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พบว่า
รูปแบบการวัดความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค - สแควร์ = 0.00
ที่ค่าองศาอิสระ (df) = 0 ค่าความน่าจะเป็น (P) = 1.00 ค่าดัชนี GFI = 1.00 ค่าดัชนี
AGFA = 1.00 ค่า RMSEA = 0.00 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมี
ค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์

โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 กับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแบบมีค่าไค – สแควร์ เท่ากับ 46.17 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P - value = 0.962$, $df = 65$) ค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.000 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน = 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (AGFI) = 0.96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่ารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรปรากฏผล ดังนี้

2.1 ตัวแปรด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว (K1) มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน (E3) มีค่าอิทธิพล เท่ากับ -0.92 มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน (E3) โดยส่งผ่านองค์ประกอบด้าน การมีวิสัยทัศน์ (E1) มีค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.76 นอกจากนี้ยังส่งผ่านองค์ประกอบด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (E2) มีค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.87 รวมมีค่าอิทธิพล เท่ากับ 1.63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้จะพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ทุกตัว ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ การจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (X5) รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน (X4) การเปิดกว้างความคิดใหม่ๆ (X3) ความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ (X2) ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ (X1) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.52 , 0.46 , 0.43 , และ 0.34 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณอยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 0.74

2.2 ตัวแปรด้านการมีวิสัยทัศน์ (E1) มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน (E3) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ -1.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้จะพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.01$ ทุกตัว ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ

การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Y3) รองลงมา คือ การประเมินวิสัยทัศน์ (Y4) การเป็นแบบอย่างที่ดี (Y5) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Y2) การสร้างวิสัยทัศน์ (Y1) โดยมีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบเท่ากับ 0.49, 0.46, 0.46, 0.43, และ 0.38 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.85

2.3 ตัวแปรด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (E2) มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน (E3) มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 3.11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักขององค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้จะพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ ความยืดหยุ่นในการคิด (Y9) รองลงมา คือ ความคล่องในการคิด (Y7) ความละเอียดลออในการคิด (Y8) ความคิดริเริ่ม (Y6) โดยมีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบเท่ากับ 0.61, 0.46, 0.45, และ 0.43 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์อยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.83

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) สำหรับสมการโครงสร้างรูปแบบ พบว่า ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว ตัวแปรองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ ตัวแปรองค์ประกอบด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถร่วมกันอธิบายการมีประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 42 องค์ประกอบด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว ตัวแปรองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ สามารถอธิบายตัวแปรองค์ประกอบด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ร้อยละ 76 ตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว สามารถอธิบายตัวแปรองค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ได้ร้อยละ 58

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้ รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็นประเด็นเพื่ออภิปรายผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งมี 2 ข้อ

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ที่เป็นตัวแปรสาเหตุ มีจำนวนทั้งหมด 3 ตัวแปร ประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ 1) ตัวแปรด้านการมีความยืดหยุ่น และการปรับตัว ตัวแปรแฝงภายใน 2 ตัวแปร ได้แก่ 1) ตัวแปร

ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ตัวแปรด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 14 ตัวแปร ที่สามารถวัดตัวแปรสาเหตุได้ทั้ง 3 ตัวแปร ดังนี้ 1) ความสามารถในการหาคำตอบได้อย่างอิสระ 2) ความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ 3) การเปิดกว้างยอมรับความคิดใหม่ๆ อย่างอิสระ 4) การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 5) การจัดการกับปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ 6) การสร้างวิสัยทัศน์ 7) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 8) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ 9) การเป็นแบบอย่างที่ดี 10) การประเมินวิสัยทัศน์ 11) ความคิดริเริ่ม 12) ความคล่องในการคิด 13) ความยืดหยุ่นในการคิด 14) ความละเอียดลออในการคิด ซึ่งภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ใช้ในการจัดการบริหารโรงเรียน อันจะนำไปสู่การเกิดประสิทธิผลในโรงเรียน ซึ่งพฤติกรรม การแสดงออกของผู้บริหาร เป็นตัวกำหนดให้ ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การในการดำเนินการปฏิบัติงาน เพื่อให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผล ผู้บริหารจะต้อง สามารถปรับตัวเองตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตามแผนการปฏิบัติงาน ตามความเหมาะสม สามารถคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ อย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะใหม่ๆ เพื่อการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมกันกับบุคลากร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งภายในสถานศึกษาผู้บริหารต้องมีการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Lussier and Dubrin (2010, p. 129) ได้กล่าวว่า ผู้นำต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ผู้นำต้องมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ และการมีความยืดหยุ่นก็เป็นลักษณะสำคัญสำหรับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนำไปสู่การมีประสิทธิผลในการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหาสมพร สุริโย (2553, หน้า 260); วิทยา นาควัชระ (2555, หน้า 30) และสุภาพ ฤทธิบำรุง (2556, หน้า 55-56) ได้ศึกษา พบว่า บรรยากาศโรงเรียนที่มีความยืดหยุ่น และปรับตัว มีอิทธิพลทางตรง และส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ วิโรจน์ สารรัตนะ (2554, หน้า 15) ยังกล่าวว่า ความยืดหยุ่นสามารถตอบสนองของความเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วได้ ดังนั้นระบบต่างๆ ควรจะมีความยืดหยุ่นด้วย เพื่อบรรลุผลในสิ่งที่คาดหวังใหม่ๆ นอกจากการที่ผู้บริหารจะมีความยืดหยุ่น และปรับตัว ทำให้ส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนทางตรงแล้ว

ยังมีการส่งผลทางอ้อมที่จะทำให้โรงเรียน เกิดประสิทธิผล โดยมีการส่งผ่านไปยังการมีวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา วรณศรี (2550, หน้า 191) และณัฐพงษ์ สุขโข (2549, หน้า 112) ได้ศึกษาพบว่า การสร้างบรรยากาศที่ดี มีความยืดหยุ่น เป็นแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์กรมีความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้บริหารกับครู และบุคลากรในสถานศึกษา อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ มุ่งสู่ทิศทางแห่งความสำเร็จ และส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร นอกจากการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว ที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลแล้ว สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งของผู้บริหารเองจะต้องจำเป็นต้องมีคือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะทำให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556, หน้า 132) ได้ศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2555, หน้า 126) และสมประสงค์ โทศลบุญ (2554, หน้า 132) ได้ศึกษาพบว่า การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้บริหาร หรือผู้นำ จะไปสู่การกระตุ้น และสร้างความคิดสร้างสรรค์แก่พนักงาน บุคลากรในหน่วยงาน ทำให้หน่วยงานนั้นเกิดประสิทธิภาพและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา นอกจากการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนทางตรงแล้ว ยังมีการไปกระตุ้นให้ผู้บริหารเกิดการมีวิสัยทัศน์ อันจะนำไปสู่การเกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ปาละศักดิ์ (2548, หน้า 263); นิภัณฑล ลั่นเหลือ (2554, หน้า 262); จิตติมา วรณศรี (2550, หน้า 184); นนทิพร สาณ้อย (2557, หน้า 123) และสมัชชา จันทร์แสง (2558, หน้า 150) ได้ศึกษา พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ส่งผลทางตรงต่อการมีวิสัยทัศน์ นอกจากนี้ เทื่อน ทองแก้ว (2543, หน้า 30) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพราะจะทำให้สามารถวางแผนในการบริหารองค์การได้อย่างถูกต้อง และสามารถบริหารงานตามแผนได้ประสบความสำเร็จซึ่งจะทำให้องค์การมีความก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารที่ขาดวิสัยทัศน์จะมองใกล้ทำให้วางแผนหรือการบริหารอยู่ในวงแคบองค์การพัฒนาได้ในภาวะจำกัด เหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและองค์การก็มีการแข่งขันอย่างรุนแรงผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะสามารถคาดการณ์ในอนาคตได้ชัดเจนเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์และภาวะการแข่งขันอย่างสมบูรณ์ในแนวหน้าขององค์การที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัย

ของ อัญชนา พานิช (2550, หน้า 89); สุพานี สุฤษฏ์วานิช (2552, หน้า 51) และรักเกียรติ หงษ์ทอง (2558, หน้า 1280) ได้ศึกษา พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์การ

ตัวแปรผลที่เป็นตัวแปรแฝงภายใน 1 ตัวแปร ได้แก่ ด้านการมีประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่าประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน 3) ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียน 4) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องแนวคิด ของ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2549, หน้า 47); ศราวุธ บรอนฮีมี (2550, หน้า 70); สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 11) และพงษ์ศักดิ์ กาบขาว (2553, หน้า 47) ได้กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จ ระดับความสำเร็จ หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ ที่เกิดจากผู้บริหาร และบุคลากรร่วมกันทำงานตามวัตถุประสงค์ หรือ เป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งในด้านผลผลิต ผลลัพธ์ ตลอดจนผลกระทบ จนสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติที่บวก สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอก และความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี การพัฒนาบุคลากร ความสามัคคีและความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากร

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบ และตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร จึงเปรียบเหมือนพฤติกรรมแบบอย่างที่ผู้บริหารจะต้องทำเกิดกับตนเอง อันจะนำไปสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ที่กล่าวมาแล้ว

2. รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ รูปแบบมีค่าไค - สแควร์ เท่ากับ 46.17 และไม่มีค่านัยสำคัญทางสถิติ ($P - value = 0.96$ $df = 65$) ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) = 0.00 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) = 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = 0.96 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องระหว่างรูปแบบสมมติฐานกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

2.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความยืดหยุ่น และปรับตัว
มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน โดยอิทธิพลทางอ้อม
ส่งผ่านไปยัง การมีวิสัยทัศน์ มีค่าอิทธิพล เท่ากับ 0.76 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็น
บุคคลคนเดียวที่ทำหน้าที่ในการคิดและตัดสินใจเพื่อการบริหารสถานศึกษา และ
ประสานงานติดต่อสื่อสารกับบุคคลที่หลากหลาย เช่นครู นักเรียน ผู้ปกครองรวมถึงผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้อง ในสถานการณ์ต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหาร
สถานศึกษาในฐานะเป็นผู้นำจึงต้องมีการปรับตัวตามความเหมาะสม ปล่อยความคิดให้
เป็นอย่างอิสระเพื่อเกิดการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และ
มีความยืดหยุ่นทั้งในด้านการคิด ของความแตกต่างเหล่านี้ตามสถานการณ์ เปิดใจกว้าง
ยอมรับความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล รับฟังความเห็นของผู้เกี่ยวข้องเหล่านี้อย่างสม่ำเสมอ
เพื่อเกิดการคิดร่วมกันเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ และยังส่งเสริมการทำงานเป็นทีมรวมไปถึงให้
การสนับสนุนและเห็นคุณค่า ของสมาชิกภายในองค์กร จะนำมาซึ่งความสำเร็จสูงสุดใน
การปฏิบัติงานและเกิดประสิทธิผลภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงษ์
สุขโข (2549, หน้า 112) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า
บรรยากาศภายในสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นอันเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้บริหารสถานศึกษากับคณะครูและบุคลากรภายในสถานศึกษาส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของ
ผู้บริหาร และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา วรณศรี (2550, หน้า 191) ได้ศึกษา
รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน พบว่า การสร้างบรรยากาศองค์การที่ดี มีความยืดหยุ่น เป็นแรงจูงใจให้
บุคลากรในองค์การมีความสัมพันธ์ที่ดี อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ มุ่งสู่ทิศทางแห่ง
ความสำเร็จ นอกจากนี้ยังส่งผ่านไปยังการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าอิทธิพล เท่ากับ
0.87 รวมมีค่าอิทธิพล เท่ากับ 1.63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพล
ทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน เท่ากับ -0.92 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ku, et al (2006, p. 41) กล่าวว่าประสบการณ์
ในการทำงานจะช่วยให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงาน และส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์

ด้านบริหารตามมา เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแปรพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุก ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ การจัดการปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (X5) รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน (X4) การเปิดกว้างความคิดใหม่ๆ (X3) ความสามารถในการปรับตัวตามสถานการณ์ต่างๆ (X2) ความสามารถในการคิดหาคำตอบได้อย่างอิสระ (X1) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.52, 0.46, 0.43, และ 0.34 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 0.74 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ Lussier & Dubrin (2010, p. 129) ผู้นำต้องมีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ที่แตกต่างกันได้ และมีการยืดหยุ่น ก็เป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนกฎเกณฑ์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนำไปสู่ความประสิทธิผลในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสมพร สุริโย (2553, หน้า 260) และสุภาพ ฤทธิบำรุง (2556, หน้า 130) ได้ศึกษาพบว่า ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว มีอิทธิพลทางตรง และส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ วิทยา นาควัชระ (2555, หน้า 30) ได้กล่าววว่า ความยืดหยุ่นเป็นคุณสมบัติของผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์อันนำไปสู่ความสำเร็จยิ่งในการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิผล

2.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีวิสัยทัศน์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอิทธิพล เท่ากับ -1.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้จะพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Y3) รองลงมา คือ การประเมินวิสัยทัศน์ (Y4) การเป็นแบบอย่างที่ดี (Y5) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ (Y2) การสร้างวิสัยทัศน์ (Y1) โดยมีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบเท่ากับ 0.49, 0.46, 0.46, 0.43, และ 0.38 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.45 ถึง 0.85 เนื่องจาก การมองภาพในอนาคตอย่างกว้างไกล เป็นสิ่งที่ผู้บริหารที่ต้องรับมือจากการเปลี่ยนแปลงของอนาคตโดยมีความท้าทายที่เป็นแรงบันดาลใจให้ผู้บริหารสถานศึกษา มุ่งผลสัมฤทธิ์ ความสำเร็จและการมองอย่างกว้างไกลมันจะช่วยทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเองนั้นสามารถกำหนดทิศทางในการบริหารจัดการโรงเรียน และกำหนดนโยบาย วางแผนในการพัฒนาโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

นโยบายที่ได้วางแผนอย่างบรรลุเป้าหมายทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จ และเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญา พานิช (2550, หน้า 89) ได้ศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลขององค์การ นอกจากนี้ยัง สอดคล้องงานวิจัย รักเกียรติ หงษ์ทอง (2558, หน้า 1280) ได้ศึกษาประสิทธิผลของ องค์การ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพานี สฤกษ์วานิช (2552, หน้า 51) ระบุว่า ภาวะผู้นำเชิง วิสัยทัศน์ เป็นความสามารถของผู้นำในการสร้างวิสัยทัศน์ อันจะทำให้ผู้นำสามารถนำพา องค์การไปยังทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และสามารถวางรากฐานขององค์การได้อย่างยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้นได้

2.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

มีอิทธิพลทางตรง ต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอิทธิพลเท่ากับ 3.11 อย่างมีระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ จะพบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว ตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ มากที่สุด คือ ความยืดหยุ่นในการคิด (Y9) รองลงมา คือ ความคล่องในการคิด (Y7) ความละเอียดลออในการคิด (Y8) ความคิดริเริ่ม (Y6) โดยมีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบ เท่ากับ 0.61, 0.46, 0.45, และ 0.43 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณอยู่ระหว่าง 0.47 ถึง 0.83 เนื่องจาก การคิดริเริ่มเป็นลักษณะการคิดที่เกิดขึ้นครั้งแรกในตัวบุคคล ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นลักษณะพิเศษแต่ละคนมีมากน้อยแตกต่างกันขึ้นอยู่กับแต่ละ บุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความคิดอย่างรอบด้าน คิดแตกต่างไปจากความคิดเดิม กล้าคิด กล้าลองเพื่อทดสอบความคิดของตนเอง อาจจะต้องอาศัยการจินตนาการร่วมด้วย ลักษณะการคิดเช่นนี้จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถคิดหาสิ่งใหม่ๆ มาวางแผน เพื่อปรับปรุง พัฒนา เปลี่ยนแปลง และแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาได้สำเร็จ จนเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพ ฤทธิบำรุง (2556, หน้า 132) ได้ศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการมีความคิด สร้างสรรค์ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางลักษณ สุทธิวัฒน์พันธ์ (2555, หน้า 126) กล่าวว่า ผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรต่างๆ จำเป็นต้องเอาใจใส่ดูแลพนักงาน กระตุ้นพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ต่อไป โดยจะต้องดูแลพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็น

กรณีพิเศษ เพราะความสามารถพวกเขาเป็นเรื่องที่หายากในหมู่พนักงานปกติ และมักจะสร้างผลงานได้ดีที่สุดเวลาที่เขาคิดทำอะไรที่ออกนอกกรอบขององค์กร บางทีการคิดนอกกรอบขององค์กรอาจถูกผู้นำหรือผู้บริหารไม่เข้าใจมองว่าเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ทำให้พนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ไม่มีโอกาสที่จะนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ของตนที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรได้ ดังนั้นผู้นำหรือผู้บริหารจึงต้องตระหนักในเรื่องเหล่านี้ เพื่อกระตุ้นจูงใจและรักษาพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์ เพื่อได้นำความคิดสร้างสรรค์ของพวกเขา มาดำเนินการให้เป็นประโยชน์ต่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กรต่อไป และสมประสงค์ โทศลบุญ (2554, หน้า 132) ยังได้กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นองค์ประกอบของการวางแผนเชิงกลยุทธ์พื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์เป็นการผสมระหว่างกลยุทธ์ การวิเคราะห์ และแรงบันดาลใจ นอกจากความคิดสร้างสรรค์ ต้องเป็นผู้ที่มีความคิดเชิงบวก และเห็นโอกาสในการวิเคราะห์ไปพร้อมกันในการบริหารสมัยใหม่ ความคิดสร้างสรรค์ไม่เป็นเพียงพรสวรรค์ แต่เป็นกระบวนการที่ฝึกได้เกือบทั้งหมด หากบุคคลนั้นมีแรงบันดาลใจที่จะสร้างสิ่งใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ความคิดสร้างสรรค์เป็นรากฐานของความสำเร็จในการสร้างสิ่งใหม่ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ นอกจากนี้ ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อหน่วยงานกลุ่มงานใดที่มีบุคลากรที่มีคุณสมบัติพิเศษมากๆ ก็จะเป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 23 ที่ได้สรุปผลและอภิปรายผลมาแล้วนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ เพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และทุกองค์ประกอบมีอิทธิพลรวมต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ารูปแบบการวิจัยมี

ความน่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางสำหรับการวางแผนเพื่อการพัฒนาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 ให้เกิดประสิทธิผลได้ ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรมีกระบวนการแสดงออกถึงพฤติกรรม เพื่อเป็นกลไกการดำเนินงาน และบทบาทในการพัฒนาตนเองให้เกิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นี้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน เพื่อนำไปสู่การผลักดันให้โรงเรียนเกิดประสิทธิผลต่อไป

1.2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านการมีความยืดหยุ่นและ ปรับตัว มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อมต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน ควรปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตามแผนการปฏิบัติงาน ตามความเหมาะสม สามารถคิดหาคำตอบได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ อย่างมีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะใหม่ๆ เพื่อการตัดสินใจและแก้ปัญหาในการพัฒนาโรงเรียน ร่วมกับบุคลากร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเป็นทีม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และเมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งภายในสถานศึกษาผู้บริหาร ต้องมีการคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล มากกว่าการใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหา เพื่อนำโรงเรียนไปสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป

1.3 ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านการมีวิสัยทัศน์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารต้องมีการวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา เพื่อระบุจุดเน้นในการพัฒนาโรงเรียน โดยมีครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนา มีการสื่อสาร เผยแพร่ วิสัยทัศน์ หรือจุดเน้นการพัฒนาโรงเรียน ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจ และเห็นความสำคัญ สร้างความเชื่อมั่น มีการจูงใจ โน้มน้าว กระตุ้น ให้กำลังใจ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนด ตลอดจนการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างค่านิยมร่วมกัน ภายในองค์กร มีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น และมีการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตามโครงการที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ รวมไปถึงมีการทบทวนตนเอง เพื่อการพัฒนาตนเองของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำโรงเรียนไปสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป

1.4 ผลวิจัย พบว่า องค์ประกอบด้านการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีอิทธิพลทางตรงต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ โดยส่งเสริมการเรียนรู้ ในการคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ คิดหาวิธีแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานใหม่ๆ ผู้บริหารต้องมีความกระฉับกระเฉงคล่องแคล่วในการทำงาน ใช้คำพูดที่หลากหลาย ตามความเหมาะสม ตามความแตกต่างของบุคคล และในสถานการณ์ต่างๆ มีการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ในเวลาคับขัน โดยมีการคิดและตัดสินใจอย่างรวดเร็วรอบคอบบนพื้นฐานของเหตุและผล ภายใต้หลักธรรมมาภิบาล มีปฏิภาณไหวพริบที่ดี สามารถบูรณาการ ปรับเปลี่ยนการทำงานที่หลากหลาย ไม่ยึดติดกับความคิดเดิม เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับความเป็นจริง เพื่อนำโรงเรียนไปสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียนต่อไป

1.5 ผลการวิจัยพบว่า ค่าอิทธิพลของความยืดหยุ่น และปรับตัวส่งผลต่อการมีวิสัยทัศน์ และที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าอิทธิพลทางลบนั้นเป็นผลมาจากบริบทของพื้นที่ใช้ในการศึกษาเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งเป็นผลการศึกษาใหม่ที่ค้นพบ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และการบริการศึกษา ที่ให้ได้องค์ความรู้และข้อค้นพบที่กว้างขวางชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่น เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นภาพรวม สำหรับเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพนำสู่การมีประสิทธิผลของโรงเรียน

2.2 ควรพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในจังหวัดอื่น ในระดับภาค หรือในระดับประเทศเพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาเปรียบเทียบ หากพบความแตกต่างจะพิจารณาสาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างต่อไป แต่หากเหมือนกันก็จะเป็นเครื่องมือยืนยันข้อค้นพบ ทำให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีวิจัยแบบกรณีศึกษา โดยนำองค์ประกอบของภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์แต่ละด้านที่มีอิทธิพลต่อการมีประสิทธิผลของโรงเรียนมาพัฒนารูปแบบ
หรือแนวทางสู่การปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อสรุปภาพรวมของรูปแบบ และความถูกต้อง
เหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบ

2.4 ควรทำการเปรียบเทียบประเด็นเดียวกัน ระหว่างโรงเรียนรัฐ
กับเอกชน เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงองค์ประกอบด้านต่างๆ ผลที่ได้จะเป็น
แนวทางให้หน่วยงานเหล่านั้นพัฒนาตนเอง

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี